

El Congrés de la Premsa Comarcal

Josep Maria Huertas

L'any 1969, Omnium Cultural va organitzar, mitjançant Jordi Martí i Rafael Pradas, una exposició de premsa comarcal que va donar lloc a unes trobades, fins i tot amb companys del País Valencià, on s'analitzà la problemàtica que patien les publicacions que intentaven donar una idea de país normal enmig de l'habitual clima anormal del franquisme ambiental.

Dos anys més tard, i ja per iniciativa de les mateixes publicacions, tingueren lloc unes jornades al Casal Joan XXIII de Parets de Vallès amb la sana intenció de crear uns serveis comuns que beneficiessin la premsa comarcal. Hi assistiren "Oriflama", ja difunta, i publicacions avui veteranes com "Presència", "Tothom", "El Maresme", "Recull", "Canigó", "Grama" —ja aleshores es tenia present que l'esperit català d'una publicació no es resolvia només amb l'idioma i es respectava, naturalment, que fossin escrites en la llengua que era majoritària al lloc on sortien—, etcètera.

La iniciativa era bonica i necessària, però mancada de possibilitats reals, perquè calia algú i un lloc on poder fer residir aquells serveis comuns que tots intuïem que eren importants.

Altres vegades, la premsa comarcal ha estat objecte d'estudis i d'iniciatives, d'exposicions i d'intents d'aconseguir el que aquells pocs pioners, entre els quals hi havia el qui aquestes ratlles signa, s'havien proposat. L'exposició itinerant de Xarxa i l'existència

d'un historiador-divulgador com a notari i investigador d'aquesta premsa, el periodista Jaume Guillamet, han estat dues de les fites més interessants que hem tingut present en l'elaboració del Congrés que se celebrarà, o s'ha celebrat, aquest mes de maig, temps de verb a emprar segons quan llegiu aquestes ratlles.

La gènesi d'una idea

Per l'octubre de 1980, l'Ernest Udina, cap del Servei de Premsa de la Diputació de Barcelona, plantejà la conveniència de celebrar un congrés de la premsa comarcal. El president de la

Diputació, Francesc Martí, va abonar la idea, i vàrem posar fil a l'agulla.

No es tractava de fer un congrés pel simple fet de celebrar-lo i poder sumar un congrés més a la llista de congressos celebrats els darrers temps al nostre país. Calia que aquest congrés tingués "fills" tot seguit.

Coincidírem en el temps i en l'espai amb una altra iniciativa semblant per part dels Serveis de Cultura Popular, que pensaven en la necessitat d'associar-se que tenia la premsa comarcal. Davant les dues iniciatives, vàrem unificar esforços, i la idea de crear

Arrel / Diputació

La premsa comarcal ha estat objecte d'estudis, d'iniciatives i de diversos intents d'anali-tzar-ne la problemàtica comuna en mig del clima anormal del franquisme

la dita associació es bellugà conjunta-ment amb la de muntar uns serveis tèc-nics d'ajut a la premsa comarcal.

Serien —l'associació i els serveis— els "fills" que el Congrés reclamava per no considerar-se eixorc, estèril, una mica inútil.

Després de consultar les publica-cions, es va constituir un Comitè Orga-nitzador, que ha preparat el Congrés a tots els nivells: ponències, comunica-cions, exposició, cens, xerrades, jorna-des posteriors. . . Molta teca que pala-sa ambició en la idea. Però potser era ja hora de posar fil a l'agulla per bro-dar un tapís, i no un mocador.

Ponències i comunicacions

Un cop decidit que el Congrés tin-dria lloc fora de Barcelona per motius simbòlicament comarcals, es cercà un indret adequat i es va trobar la Casa de Colònies de Canyamars, a la comarca del Maresme.

Es dissenyaren les ponències so-bre la base dels problemes que preocu-pen els qui fan les revistes i butlletins d'arreu de Catalunya. Cinc temes foren triats: el marc jurídic i legal de la premsa comarcal; l'organització, a tots els nivells administratius, que permet que una publicació visqui; la qüestió redaccional, que inclou temes com la pressió de les "forces vives" sobre una revista o la problemàtica de la llengua en què s'escriu; el problema específic de la premsa no professionalitzada, de caire generalment no setmanal; i com havia d'ésser l'associació de la premsa comarcal.

Les comunicacions, es demana-ren en uns casos i, en altres, foren en-carregades a experts en la matèria. Les ponències i les comunicacions s'edi-taran per a coneixement de tots els participants al Congrés i, en general, dels interessats en la premsa comarcal.

Els participants al Congrés han estat, en funció del reglament que el Comitè va elaborar de cara al Congrés, totes aquelles publicacions no diàries amb vocació d'informació comarcal

El Congrés de Canyamars, un intent de coordinar esforços i d'evitar l'atomització

que s'editen a Catalunya. I aquí en-trem, per aquest camí, en el difícil cens de la premsa comarcal.

Com s'ha fet un cens

No hi ha cap cens de la premsa comarcal. Iniciatives valuoses com les

de Xarxa, Jaume Guillamet, o altres menys conegudes com les del Grup d'Iniciatives i Estudis Comarcals o la Caixa de Barcelona, no s'han traduït en una realitat que es fa indispensable: que algú conservi les publicacions que surten arreu de Catalunya, com es

**Congrés
de la Premsa Comarcal
de Catalunya**

**15, 16 i 17 de maig 1981
a Canyamars**

Amb el patrocini de la Diputació de Barcelona

Cap a un cens de la premsa comarcal

fa amb les barcelonines a l'Hemeroteca o Arxiu Històric de la Ciutat, en allò que hauria de ser l'Hemeroteca de Catalunya.

Amb l'ajut de les entitats esmentades i d'elaboració pròpia i paciència franciscana, qui signa aquestes ratlles ha aconseguit elaborar un cens que cal datar el 31 de març d'enguany i que, per tant, està ja desferrat degut a la mobilitat extrema de la premsa comarcal. Cens del qual es dona notícia en altre lloc d'aquesta revista i que hauria estat impossible sense l'ajut valuós de tots els membres —periodistes, administratius, documentalistes— del Servei de Premsa de la Diputació de Barcelona.

També algunes publicacions han ajudat a aconseguir el cens de publicacions de la seva comarca, en particular aquelles compromeses amb el Comitè Organitzador pel fet de ser-ne membres. S'enviava una fitxa a tota publicació que sabíem que existia. S'insistia dues vegades més i, si no contestava, era consultada telefònicament. D'aquesta manera, ara disposem d'unes

dades que han d'ésser valuoses per als estudiosos de la comunicació al nostre país.

Censura i premsa comarcal

Crec que va ser l'Enric Tomàs, del "Tothom" de Vilafranca, qui va tenir l'encertada idea de triar el tema de la censura i la premsa comarcal per a l'exposició que acompanya el Congrés, en el marc de la Biblioteca de Catalunya.

La realització de l'exposició, tot sovint difícil per la manca de materials o per les peripècies que calia fer per aconseguir-los, ha estat un altre pas lent i d'estil "part laboriós", que ha dut a terme el periodista Joan Busquet.

Alguns materials que s'exposaran són absolutament primerencs perquè, o no es coneixien o els coneixien només els qui van patir-los en la seva carn. En definitiva, l'esperit de l'exposició arrenca de la que va tenir lloc fa tres anys i escaig en el marc del Congrés de Periodistes Catalans.

Després del Congrés s'ha previst celebrar unes jornades

També sobre el tema, Joan Busquet ha escrit un article en aquest mateix número d'"Arrel".

Jornades posteriors

Quan vam adonar-nos de la quantitat de publicacions de tot tipus que es produïen a les diferents contrades catalanes, va caldre prendre una determinació: el Congrés s'adreçava, en una primera instància, a les publicacions d'informació general.

Tanmateix, sabia greu deixar-ne fora tantes d'altres que existeixen, i es va decidir, per part del Comitè Organitzador, no tancar el Congrés i anunciar, per aquest mateix any, la celebració de jornades especialitzades. Per exemple, i sense que estiguin del tot dissenyades:

—Publicacions culturals ("Faig" de Manresa, "Carrer del Arbres" de Badalona, "Quaderns" de Sabadell, "La Tortuga" de Caldes...)

—Publicacions de barris (incloent-hi les de Barcelona a més de les que surten arreu, com "Xivarri" de Manresa, "La Vinya del Puntaire" de Sant Feliu de Llobregat, etc.)

—Butlletins municipal d'informació, nascuts al caliu dels nous ajuntaments democràtics en la seva immensa majoria.

—Problemàtica del corresponsal.

No s'ha previst encara com podran celebrar-se aquestes jornades, però hi ha la voluntat decidida de fer-les, per tal que el Congrés sigui com més ample possible i perquè els Serveis Tècnics d'Ajut a la Premsa Comarcal, que crea la Diputació de Barcelona, puguin arribar al màxim de publicacions.

Si totes aquestes fites s'aconsegueixen, podrà donar-se per molt ben emprat el temps esmerçat en la realització d'aquest congrés, que s'haurà gestat en vuit mesos quan obri les portes de Canyamars a tots els esforços de la causa de la premsa comarcal. ●

